

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 decembrie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecînd, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, declarate de către procurorul-adjunct al procurorului Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu, avocatul Cecan Igor în numele părții vătămate Dumitraș Grigore și avocatul Ciuru Igor în numele inculpaților

Ursachi Serghei Samson, născut la 05 august 1978, originar și domiciliat în s.Rublenița, r-nul Soroca

și

Ursachi Dmitrii Samson, născut la 27 iulie 1989, originar și domiciliat în s.Rublenița, r-nul Soroca

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 01.07.2013 – 17.10.2014;
2. Instanța de apel: 04.11.2014 – 18.05.2016;
3. Instanța de recurs: 23.08.2016 – 16.11.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca din 17 octombrie 2014, a fost încetat procesul penal împotriva lui Ursachi Serghei și Ursachi Dmitrii în baza art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, cu liberarea de la răspunderea penală, pe motiv că faptele comise de către aceștia constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(2) Cod contravențional și eliberați de răspundere contravențională, în baza art.30 Cod contravențional, pe motivul expirării termenului de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Ursachi Serghei și Ursachi Dmitrii au fost achitați de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b) și d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Dumitraș Grigore a fost respinsă ca nefondată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Ursachi Serghei împreună cu fratele său Ursachi Dmitrii, la 29 decembrie 2012, ora 1.00, aflîndu-se la volanul automobilului de model BMW X5, cu n/î SRBP 215, pe traseul R7 în s.Rublenița, r-nul Soroca, l-au observat pe Dumitraș Grigore urcîndu-se într-un taxi de model Dacia, după care, prin înțelegere prealabilă, intenționat, cu scop de răzbunare, au început urmărirea taxiului, apoi Ursachi Serghei intenționat l-a depășit și a stopat brusc automobilul personal, blocîndu-i traseul și forțîndu-l să stopeze în marginea s.Rublenița, r-nului Soroca.

Ulterior, Ursachi Serghei cu Ursachi Dmitrii au coborît din automobil și s-au îndreptat spre automobilul de model Dacia, din care l-au scos forțat pe Dumitraș Grigore, aplicînd față de acesta violență fizică, l-au maltratată, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.200 „D” din 21.02.2013, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție,

plagă infectată a capului, edem și excoriații masive a capului, echimoze multiple pe față, hemoragie în sclera ochiului stîng, fractura oaselor nazale cu deplasare, deviație de sept nazal posttraumatică, edeme la nivelul nasului, hematom masiv al coapsei stîngi, echimoze masive și excoriații a șoldului și gambei drepte, care se califică drept vătămare corporală ușoară.

2.1. Tot ei, Ursachi Serghei și Ursachi Dmitrii, sunt învinuiți că, la 29 decembrie 2012, aflîndu-se în gospodăria părinților săi din s.Rublenița, r-nul Soroca, folosindu-se de faptul că partea vătămată Dumitraș Grigore este inconștient, împreună cu o altă persoană, neidentificată, pe ascuns au sustras din geanta părții vătămate suma de 2000 dolari SUA, cauzîndu-i o daună materială considerabilă în sumă de 24126 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care S.Ursachi și D.Ursachi să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, la 8 ani închisoare și în baza art.186 alin.(2) lit.d) și d) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, să le fie stabilite pedepse de 10 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis și să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată în sumă de 99296 lei, invocînd că instanța a apreciat eronat și arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - greșit a recalificat acțiunile inculpaților ca contravenție și neîntemeiat i-a achitat pe inculpați pentru sustragerea bunurilor părții vătămate;

- avocatul Ig.Cecan în numele părții vătămate G.Dumitraș, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care S.Ursachi și D.Ursachi să fie recunoscuți vinovați pentru săvîrșirea infracțiunilor formulate în învinuire, cu aplicarea pedepselor în limitele sancțiunilor articolelor respective, precum și să fie admisă integral acțiunea civilă, invocînd că instanța a apreciat eronat și arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunilor imputate este cert dovedită prin probele administrate în cauză, inclusiv declarațiile părții vătămate și a martorilor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, apelurile declarate de procuror și avocat în numele părții vătămate au fost admise, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care S.Ursachi și D.Ursachi au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, la cîte 4 ani închisoare, fiecare, iar în temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de cîte 2 ani, fiecare; acțiunea civilă în partea prejudiciului moral a fost admisă, dispunîndu-se încasarea de la S.Ursachi și D.Ursachi în beneficiul lui G.Dumitraș suma de cîte 4000 lei, fiecare, iar în partea prejudiciului material s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordine civilă.

Instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinîndu-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia că acestea sunt suficiente pentru a-i achita pe S.Ursachi și D.Ursachi de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.d) și d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În context, a precizat instanța de apel că faptul sustragerii de la partea vătămată de către inculpați a sumei de 2000 dolari SUA nu este probat.

Cu referire la încetarea procesului penal în baza art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal în privința lui S.Ursachi și D.Ursachi, cu liberarea de la răspunderea penală, pe motiv că faptele comise de către aceștia constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(2) Cod

contravențional, instanța de apel a indicat că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art.93-101, 26, 27 Cod de procedură penală, or, probele administrate în prezenta cauză penală denotă că acțiunile inculpaților conțin fapte de răpire a unei persoane de mai multe persoane cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de arme.

Astfel, instanța de apel a constatat că Ursachi Serghei împreună cu fratele său Ursachi Dmitrii și cu o altă persoană neidentificată, la 29 decembrie 2012, ora 21.00, aflându-se la volanul automobilului de model BMW X5, cu n/î SRBP 215, pe traseul R7 în s.Rublenița, r-nul Soroca, l-au observat pe Dumitraș Grigore urcându-se într-un taxi de model Dacia, după care, prin înțelegere prealabilă, intenționat, cu scop de răzbunare, au început urmărirea taxiului, pe care Ursachi Serghei intenționat l-a depășit, după care a stopat brusc automobilul personal, blocându-i traseul și forțând taxiul să stopeze în marginea s.Rublenița, r-nul Soroca. Ulterior, Ursachi Serghei cu Ursachi Dmitrii au coborât din automobil și s-au îndreptat spre automobilul de model Dacia, din care l-au scos forțat pe Dumitraș Grigore, aplicând față de acesta violență fizică, l-au maltratată cu o bucată de lemn special adaptată cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.200 „D” din 21.02.2013, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comotie, plagă infectată a capului, edem și excorații masive a capului, echimoze multiple pe față, hemoragie în sclera ochiului stîng, fractura oaselor nazale cu deplasare, deviație de sept nazal posttraumatică, edeme la nivelul nasului, hematom masiv al coapsei stîngi, echimoze masive și excorații a șoldului și gambei drepte, care se califică drept vătămare corporală ușoară.

După ce l-au capturat pe Dumitraș Grigore, fără voința lui, l-au urcat forțat în automobilul de model BMW și l-au transportat în gospodăria părinților fraților Ursachi din s.Rublenița, r-nul Soroca, unde din nou l-au amenințat și l-au obligat să-și ceară scuze, după care l-au transportat la domiciliul său, din același sat, lăsându-l în fața porții.

În motivarea soluției date, instanța de apel, dînd o nouă apreciere probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinîndu-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a indicat că vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii incriminate în baza art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, este dovedită cu certitudine și fără echivoc prin materialul probator administrat și cercetat în speță.

Prin urmare, la aprecierea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art.61, 75-77 Cod penal, instanța de apel a indicat că a ținut cont de gradul pericolului social al infracțiunii comise, că infracțiunea imputată inculpaților face parte din categoria celor grave, comisă cu intenție, de persoana inculpaților, de comportamentul lor după comiterea infracțiunii, pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei, care nu și-au recunoscut vinovăția pe acest capăt de acuzare, că circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite, anterior nu au fost condamnați, se caracterizează pozitiv la locul de trai, că S.Ursachi este căsătorit și are la întreținere un copil minor, iar D.Ursachi este relativ de vîrstă tînră.

Astfel, în contextul celor expuse, avînd în vedere influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, instanța a considerat oportună aplicarea față de aceștia a prevederilor art.90 Cod penal, dispunînd suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, considerînd-o echitabilă și în corespundere cu circumstanțele cauzei, și normele legale, precum și că își va atinge scopul de corectare și reeducare a vinovaților.

Cu referire la acțiunea civilă în partea prejudiciului material, instanța de apel a considerat că urmează să o accepte în principiu, asupra cuantumului urmînd să se expună instanța în ordine civilă, iar în partea prejudiciului moral, ținînd cont că inculpații nu sunt angajați în cîmpul muncii, de gradul suferințelor fizice și psihice suportate de către partea

vătămată și de gravitatea vătămarilor corporale suportate, dar și de posibilitatea reală de executare a hotărârii, instanța de apel a considerat că suma de câte 4000 lei încasată de la fiecare inculpat în beneficiul părții vătămate este echitabilă.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar:

- procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) lit.6), 10 și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii; - instanța de apel a apreciat eronat și arbitrar probele administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată; - vina inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate a fost dovedită integral; - instanța eronat a menținut sentința de achitare pe capătul de acuzare în baza art.186 alin.(2) lit.d) și d) Cod penal; - pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.164 alin.(2) Cod penal, instanța de apel le-a aplicat inculpaților pedepse prea blânde, fără a da deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal;

- avocatul Ig.Cecan în numele părții vătămate care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) lit.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța de apel a apreciat eronat și arbitrar probele administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată, neîntemeiat ajungând la concluzia de menținere a sentinței de achitare a inculpaților pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) Cod penal; - instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii, eronat dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate; - nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal; - eronat a dispus ca asupra cuantumului prejudiciului material să se expună instanța în ordine civilă, la materialele cauzei fiind anexate toate probele pertinente; - prejudiciul moral încasat în contul părții vătămate nu corespunde suferințelor psihice și fizice suferite de acesta;

- avocatul Ig.Ciuru în numele inculpaților care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) lit.8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a constatat vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal; - fapta incriminată inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii de răpire a unei persoane de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă; - în speță lipsește atât obiectul juridic nemijlocit al infracțiunii date, cât și latura subiectivă; - instanța de apel, în decizia sa, nu a indicat în baza căror probe a constatat vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate Colegiul penal consideră că recursul declarat de către avocatul Ig.Ciuru în numele inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursurile procurorului și avocatului Ig.Cecan în numele părții vătămate G.Dumitraș, urmează a fi admise reieșind din următoarele considerente.

Cu privire la recursul avocatului Ig.Ciuru în numele inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi.

Potrivit prevederilor de art.427 alin.(1) lit.8) Cod de procedură penală, la care face referire recurentul, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportînd norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul constată că temeiul la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorii de drept.

Astfel, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Instanța de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, inclusiv pe cele administrate suplimentar în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, și anume declarațiile inculpaților D.Ursachi și S.Ursachi, ale părții vătămate G.Dumitraș, ale martorilor Gh.Petcu, N.Petcu, I.Cebanu, I.Chiroșca, V.Pascari, E.Vieru și actele cauzei - comunicarea telefonică R-2 nr.7730 din 30.12.2012; plîngerile lui G.Dumitraș din 30.12.2012 și 11.01.2013; procesele-verbale de cercetare la locul infracțiunii, automobilului BMW și gospodăriei familiei E.Ursachi cu tabelele fotografice din 15.01.2013, 23.01.2013 și 24.01.2013, de examinare a fotografiilor cu imaginea părții vătămate G.Dumitraș aflate la tratament din 11.01.2013, de examinare a genții prezentate de G.Dumitraș și tabelul fotografic din 24.01.2013; de percheziție a automobilului BMW și a gospodăriei familiei E.Ursachi cu tabelul fotografic din 24.01.2013; de examinare a două bucăți din lemn ridicare din gospodăria lui E.Ursachi în urma percheziției din 24.01.2013 și de recunoaștere a obiectului de către G.Dumitraș cu tabelul fotografic din 23.01.2013 și 25.01.2013; de confruntare dintre partea vătămată G.Dumitraș și D.Ursachi, dintre partea vătămată G.Dumitraș și martorul I.Chiroșca și dintre martorii N.Dumitraș și I.Chiroșca; cu privire la analiza informației parvenite de la instituția de telecomunicații din 05.04.2013; rapoartele de expertiză medico-legală nr.12/A din 22.01.2013, nr.200/D din 21.02.2013; copia permisului de armă pe numele lui S.Ursachi; lista apelurilor telefonice remisă de compania Orange la 21.03.2013.

Conținutul probelor menționate mai sus, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de instanța de apel din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coroborării lor, confirmă cu certitudine săvîrșirea de către inculpați a infracțiunii prevăzută la art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, concluzia despre vinovăția acestora fiind justă și întemeiată.

Colegiul penal atestă că obiectul juridic special al infracțiunii de răpire a unei persoane este constituit din relațiile sociale cu privire la libertatea fizică a persoanei, adică posibilitatea acesteia de a se mișca, de a circula și de a activa după voința sa, în limitele statornicite de normele juridice.

Prin urmare, este indubitabil faptul că lui G.Dumitraș, prin aplicarea față de el de către inculpații S.Ursachi și D.Ursachi a violenței, urcarea lui forțată în automobil lor și transportarea într-un alt loc, i-a fost limitată deplin libertatea fizică.

Totodată, prezența în acțiunile inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi atît a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii de răpire a unei persoane de două sau mai multe persoane cu aplicarea armei sau altor obiecte folosite în calitate de armă, cît și a celor care caracterizează latura subiectivă a acesteia, a fost demonstrată prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor de judecată, fiind demonstrată capturarea lui G.Dumitraș, de către inculpați împreună cu o altă persoană neidentificată, cu aplicarea violenței, prin folosirea unor obiecte folosite în calitate de armă, urcarea lui forțată în automobilul lui S.Ursachi și transportarea lui în gospodăria părinților lor, unde l-au ținut, amenințat și l-au obligat să-și ceară scuze, în rezultat, fiindu-i cauzate vătămări corporale ușoare, acțiuni care au fost comise intenționat și cu scop de răzbunare.

Folosirea obiectelor în calitate de armă se demonstrează prin declarațiile: - martorului I.Cebanu, care a susținut că în partea dreaptă a taxiului mai multe persoane, utilizînd bîte, o

loveau pe alta (f.d.129-131 v.2); - martorului E.Vieru, care a declarat că taximetristul fiind o cunoștință de-a ei a telefonat-o în scurt timp după ce a preluat comanda făcută tot de ea pentru G.Dumitraș și i-a spus că a fost oprit de o mașină din care a coborât o persoană cu o bătă de lemn (f.d.154-156 v.2); rapoartele de expertiză medico-legală nr.12/A din 22.01.2013, nr.200/D din 21.02.2013, prin care s-a constatat că lui G.Dumitraș i-au fost cauzate leziuni corporale, care se caracterizează prin traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție, plagă infectată a capului, edem și excoriații masive a capului, echimoze multiple pe față, hemoragie în sclera ochiului stîng, fractura oaselor nazale cu deplasare, deviație de sept nazal posttraumatică, edeme la nivelul nasului, hematom masiv al coapsei stîngi, echimoze masive și excoriații a șoldului și gambei drepte, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, sau lovire de acesta (f.d.57, 100-102 v.1); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului și tabelul fotografic din 29.01.2013 în care G.Dumitraș a declarat că la 29.12.2012 a fost maltratat cu un obiect asemănător cu bîta de lemn sub nr.2 (f.d.179, 180 v.1).

Consecvent, Colegiul penal relevă că latura obiectivă a infracțiunii de răpire a unei persoane se exprimă prin fapta prejudiciabilă concretizată în acțiunea de răpire a unei persoane, care se caracterizează prin capturarea persoanei; luarea și deplasarea acesteia din habitatul ei permanent sau provizoriu; reținerea persoanei (cu privarea deplină de libertate) împotriva voinței sale sau neluându-se în seamă voința ei, iar latura subiectivă se exprimă, în primul rînd, în vinovăție sub formă de intenție directă. Motivele răpirii unei persoane pot fi dintre cele mai variate: răzbunarea, gelozia, concurența neloială, intențiile huliganice etc.

Reieșind din materialele cauzei, inclusiv din declarațiile inculpaților care nu au negat faptul că, la 29.12.2012, deplasîndu-se cu automobilul lui S.Ursachi l-au văzut pe G.Dumitraș urcîndu-se într-un taxi și dorind să se răzbune pentru un conflict avut în Federația Rusă, au hotărît să ajungă taxiul din urmă, după ce l-au oprit, l-au scos pe G.Dumitraș din mașină și i-au aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului, ulterior urcîndu-l în automobilul lui S.Ursachi (f.d.21 22, v.1, 166-182 v.2), se atestă că în acțiunile inculpaților se regăsește latura subiectivă - intenția directă și motivul de răzbunare.

Astfel, instanța de recurs atestă că argumentele recurentului, precum că nu a fost dovedită vinovăția inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi în comiterea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit.e) și g) Cod penal, nu pot fi reținute, dat fiind că instanța de apel corect a conchis că prin probele administrate în speță se confirmă vinovăția acestora, iar solicitările privind menținerea sentinței, prin care a fost încetat procesul penal împotriva inculpaților, în baza acestei norme, nu au suport probatoriu și contravin materialului cauzei, motiv pentru care, recursul avocatului Ig.Ciuru în numele inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi urmează a fi respins.

Cu privire la recursurile declarate de către procuror și avocatul Ig.Cecan în numele părții vătămate G.Dumitraș.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărîrea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, avînd în vedere circumstanțele factice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în

ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Totodată, instanța de apel, soluționînd apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe parțial sau total, pronunțînd o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și poate adopta una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciînd temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunînd, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărîrii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțînd o nouă hotărîre.

Colegiul conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul căroră rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel în latura aprecierii juridice a faptei de care au fost achitați inculpații S.Ursachi și D.Ursachi.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul a indicat prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs menționează că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar și-au găsit confirmarea în speța dată.

Astfel, după cum rezultă din actele cauzei, conform învinuirii înaintate, acțiunile inculpaților S.Ursachi și D.Ursachi au fost calificate în baza art.186 alin.(2) lit.b), d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvîrșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune materiale considerabile.

Instanța de apel, examinînd cumulul de probe administrate la respectiva cauză penală, a conchis că nu a fost probat faptul sustragerii de la partea vătămată de către inculpați a sumei de 2000 de dolari SUA.

Potrivit argumentelor invocate de procuror și avocatul în numele părții vătămate, se constată că aceștia au formulat critici împotriva deciziei instanței de apel, invocînd că instanța incorect a menținut soluția primei instanțe, care i-a achitat pe S.Ursachi și D.Ursachi de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b) și d) Cod penal, deoarece, în opinia acestora, în cauză sunt administrate suficiente probe ce demonstrează cert că inculpații au sustras de la partea vătămată banii în sumă de 2000 dolari SUA. În acest sens făcînd trimitere la declarațiile părții vătămate G.Dumitraș și a martorilor Gh.Petcu și N.Petcu, procesul-verbal de cercetare a geții ce-i aparține părții vătămate, în care aceștia au afirmat că au fost puși banii.

După cum rezultă din textul deciziei, instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat asupra acestor probe, de ce acestea nu pot fi admisibile și din care motiv urmează a fi apreciate critic, deoarece acestea coroborează între ele, se confirmă una pe alta, atît partea vătămată, cît și martorii au indicat concret suma de bani, au descris în ce circumstanțe au fost transmiși banii, numărul și nominalul bancnotelor.

Colegiul penal consideră pripită concluzia instanței de apel, precum că G.Dumitraș deși a depistat dispariția banilor atunci când a ajuns acasă, plîngere în acest sens a formulat abia la 13.01.2013 și nu la 30.12.2012, când a depus plîngere pe faptul că a fost bătut de către S.Ursachi și D.Ursachi și că acesta nu avea capacitate financiară să dea cu împrumut suma de 2000 de dolari SUA, avînd un salariu de doar 36000 ruble rusești. În același timp instanța nu a dat nici o apreciere faptului că încă la momentul primirii explicațiilor de la partea vătămată, Gh.Petcu și N.Petcu la data de 30.12.2012, aceștia au declarat cu lux de amănunte circumstanțele în care au fost transmiși banii în sumă de 2000 dolari SUA (f.d.13, 15-18 v.1). Aceleași declarații dîșii le-au dat ulterior fiind interogați în calitate de parte vătămată și martori, declarații ce au fost date sub jurămînt, sub riscul de a fi trași la răspundere penală pentru darea mărturiilor false (f.d.109, 117, 127-128, 131-132 v.1).

Prin urmare, instanța de apel a reținut selectiv doar unele probe fără a examina și aprecia în ansamblu toate probele cauzei penale, la care a făcut referire partea acuzării.

Adoptînd decizia, prin care s-a menținut sentința de achitare a inculpaților pe faptul sustragerii bunurilor părții vătămate, instanța de apel a făcut o selectare a probelor din dosar și, în așa mod, a tras concluzia pripită că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii de care inculpații au fost puși sub învinuire în baza art.186 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele prin care să se întemeieze soluția adoptată.

Procedînd în asemenea mod, instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 alin.(2) și 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată. Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în partea ce ține de menținerea sentinței privind achitarea lui S.Ursachi și D.Ursachi pe art.186 alin.(2) Cod penal.

Cu referire la acțiunea civilă, Colegiul penal consideră că argumentul avocatului părții vătămate referitor la casarea hotărîrii în latura civilă este nefondat. Colegiul menționează că, instanța de apel, reținînd prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, corect a indicat că în cauză nu au fost prezentate suficiente probe în confirmarea cuantumului prejudiciului material solicitat de către partea vătămată, și, în legătură cu acest fapt, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Referitor la mărimea prejudiciului moral încasat în beneficiul părții vătămate, Colegiul penal o consideră ca fiind echitabilă în raport cu circumstanțele constatate, astfel suma de 4000 lei încasată de la fiecare inculpat în beneficiul părții vătămate fiind una oportună pentru compensarea suferințelor psihice și fizice suportate de către acesta din urmă, iar suma solicitată de 50000 lei, fiind una exagerată, or, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) și 2) lit.c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, iar în cazul în care instanța de recurs constată erori grave de fapt ce sînt

temei de recurs și acestea nu pot fi corectate de instanța de recurs, aceasta dispune casarea hotărârii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărâre se casează.

În speța examinată, Colegiul penal consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în partea achitării lui S.Ursachi și D.Ursachi de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b) și d) Cod penal, cu trimiterea cauzei la rejudecare în această parte în aceeași instanță de apel, iar în rest, menținută.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și recursuri, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.1) și 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpaților Ursachi Serghei și Ursachi Dmitrii.

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul-adjunct al procurorului Procuraturii de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu și avocatul Cecan Igor în numele părții vătămate Dumitraș Grigore, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, în partea achitării lui Ursachi Serghei și Ursachi Dmitrii de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b) și d) Cod penal și dispune rejudecarea cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale hotărârii atacate se mențin.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 13 ianuarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun